

ייצג פו פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י

ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת במדבר

שנת תשע"ד

לו שהוא מאגדת המקורבים של מורינו מוהרנ"ת, וביקש לשלוח יד ולהזיק למוהרנ"ת בעצמו, בחנם על לא דבר.

וכאשר ארכו הימים והגיע זמן שידוכין לבתו, עשה הנגיד משה חניקעס שידוך עם בת אדמו"ר ז"ל ה"ה מרת אדל ז"ל, ויקח את בנה הר"ר אברהם דוב לחתן לה, וכאשר הגיע זמן נשיאיהם בהיות החתן ערך י"ד שנה, כמנהג השנים הקודמים, הזמין המחותר משה עוד העפם את גיסו הרב מטאמאשפיל עם זוגתו, שיבואו לברסלב למועד הנישואין. ובהיותם על הנישואים, מחמת שהיה להם שנהא בחנם מכבר על מוהרנ"ת ז"ל, לכן עכשיו בעת החתונה פערו פיהם לבלי חוק, ויחרפו את מוהרנ"ת לפני אנ"ש חסידי ברסלב, ואשת הרב מטאמאשפיל פעה פיה בקול גדול שלא בצניעות נגד מוהרנ"ת בחירוף וגידוף על רביז"ל, וגרמה לעצמו הכאה מאחד מאנ"ש, ועל ידי זה נתעורר מריבה גדולה, ומיום ליום חשב הרב מטאמאשפיל מחשבות להסית את אחותו עלקא אשת משה חניקעס, גם את בנה ובתה, שיהיו שונאים למוהרנ"ת, ועוררם שהם ישיחו ויפתו את האיש משה בעצמו, שגם הוא יתהפך לשונא לרדוף את מוהרנ"ת.

דרכי הצדיקים וחילוקיהם

והנה נודע מדברי אדמו"ר בספר חיי מוהר"ן (סי' של"ח) ששבח את מוהרנ"ת בגודל העונה שנמצא בו, ועל כן לא רצה בשום אופן להקרא בשם רבי, אך היראים והשלמים ממקורבי אדמו"ר לא הביטו כלל על ענוותנו ושפלותו בעיני עצמו שאינו חפץ להקרא בשם רבי, וקרבו עצמם למוהרנ"ת למען לעורר את לבם לעבודת ה'.

אבל האנשים הפשוטים שהיו בברסלב, ומהם האיש משה הנ"ל, שגיסו הרב מטאמאשפיל היה מחסידי מרבי אחר, אחד מגדולי הצדיקים במדינת אוקריינא, וגם הנגיד אברהם פייעס, אף שגם הם היו רגילים לכנוס למוהרנ"ת ולהחזיקו בפרנסתו, עם כל זה נטו לנסוע להרב הצדיק הנ"ל, והוא לא הסתפק עצמו בהם, ואדרבה חרה אפו על שארית הפליטה אנ"ש חסידי ברסלב שהתקרבו למוהרנ"ת ז"ל.

והנה מוהרנ"ת ברוב תבערות לבבו לעבודת הברא יתברך, היה רגיל לדבר הרבה מאד עם מקורביו ביראת ה', דברים מן הלב הנכנסים ללב השומעים, עד שבשנת תקצ"ג [עיין לעיל מכתב] נתקבצו על חג השבועות למוהרנ"ת אנשים רבים, ערך שמונים אנשים, וחוש ממה שנתקרבו אליו מאנשי העיר [השבועות הזה כינוהו אנ"ש בשם "השבועות הגדול"].

וכשנשמע מזה להרב הצדיק הרבי הנ"ל ממדינת אוקריינא, תמה על זה מאד, כי ידע היטב אשר כל הנוסעים למוהרנ"ת אין כוונתם בשביל

דברים אחדים לשנת תקצ"ה

[המשך] פעם הזדמן משה למוהרנ"ת ז"ל בבוקר בשעה שהיה לבוש בטלית ותפילין דרבינו תם, ואז הזכיר לו מוהרנ"ת עוד הפעם את צוואות רביז"ל הנ"ל, ומשה עמד בדעתו שאינו חפץ להאמין, אמנם מוהרנ"ת מחוזק אמונתו ברביז"ל ובקיום דבריו, קפץ ונשבע לו בזה"ל: "כמו שאני לבוש בטלית ותפילין שכן אמר רביז"ל".

מזה נתעורר משה הנ"ל לתת אימון לדבריו, ושאל את אשתו אם חפצה לקבל הימנו גט, והשיבה לו שהיא מרוצה לזה באופן שיתן לה על כל פנים מחצית עשרו, ונתרצה משה ויחלקו ביניהם את כל רכושם ונתן לה גט, ונשא משה אשתו השנייה, בהסכמת מוהרנ"ת ז"ל, שם אשתו השנייה היתה "עלקא", והיא היתה אחות הרב מטאמאשפיל שהיה ממקורבי הרב הצדיק מסוואראן, והוליד משה ממנה בן ובת (וכ"ה בכוכבי אור חלק הודעת עתידות של רביז"ל אנשי מוהר"ן אות ח', וכ"ה בעל"ת).

[בנוס"א: עבר זמן אחר הנישואין ואין סימן לבנים גם עם אשה זו. ובכן כפעם בפעם בא בטענה למוהרנ"ת, עד שמוהרנ"ת צוה עליו שיסע לאומאן ויטען טענה זו על ציון רביז"ל, הלא עשיתי כאשר צויתים עלי על ידי הר' נתן וגרשתי את אשתי הראשונה, איה אפוא ההבטחה שיהיה לי בנים עם השנייה, שנשאתי זה זמן, ואין אף סימן לבנים. בצאתו מהציון נפל ברעיונו הפסוק זרעו לכם לצדקה, והיה נחשב אצלו הדברים כאילו יצאו מפי רביז"ל פה אל פה, שב לברסלב ופיזור מעות לצדקה, ואשתו ילדה בן ובת, ע"כ]

וכאשר נתקיימו דברי רביז"ל ונולד לו בן, כמובן שלשמחת משה חניקעס לא היה גבול. וישלח עגלה מיוחדת להביא על הברית מילה את אחי אשתו הרב מטאמאשפיל. וכיבד במצות סנדקאות את הרה"צ ר' אהרן הרב דעיר ברסלב תלמיד רביז"ל, ובמצות חיתוך כיבוד את מוהרנ"ת, שהיה אומן גדול בזה, ואת גיסו הרב מטאמאשפיל כבד במצות פריעה.

ויהי בעת המילה צעק הילד בעצקות גדולות מאד, ועמד שם איש אחד מאנשי רביז"ל, שהיה גם משותפו של משה חניקעס, שמו היה אבריימיל פייעס, וראה שאין להרב מטאמאשפיל אומנות במצות פריעה, כי הילד צעק בקולות גדולות, ובידעו שהילד הוא חשב מאד אצל אביו משה, לא יהיה יכול להתאפק וידחוף בגופו קצת את הרב מטאמאשפיל מהילד והוא פרע מיד בניקל, כי זה האיש אבריימיל היה בקי ואמון גדול בזה. והרב מטאמאשפיל נתבייש ונתלבנו פניו קצת, ויחר אפו ויבזה בעיניו לשלוח יד ולנקום בהאיש אבריימיל, כי הגידו

מוהר"ר נחמן נ"י, מגזע
הקדוש נכד הבעל שם
טוב ז"ל זכותו יגן עלינו
(חיי מוהר"ן סי' ק"ג)

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

הרב המאור הגדול בנש"ק מופת הדור
גדול מרבן שמו נרדע בשערים מו"ה
נחמן נ"י
נכד לרבינו הק' בעש"ט זלה"ה
(הסכמת המגיד מקאמניץ זצלה"ה על

מאמר מ"א:

מברסלב, ופתאום אמר רבינו ז"ל האדם הוא שומע כל כך, עד שאפילו כשהמלאך המות הולך אחורי כתפיו, הוא מחזיק עדיין בשטותיו והבליו. והאנשים השתוממו מאוד על הדיבורים האלה, ולא ידעו על מה הם מרמזין. אבל הר' חיים שרה"ם נבהל מזה מאד מאד, כי נכנסו הדיבורים היטב בלבו, וידע בנפשו כי אדמו"ר זצ"ל מרמז עליו באלו הדיבורים, וישב אצל השלחן בפהד גדול, אחר כך הלכו כל האנשים לדרכם, ור' חיים הנ"ל נשאר יושב אצל השלחן.

ושאל אותו אדמו"ר זצ"ל מה אתה יושב?, ולא יכול להשיבו כי ישב במרה שחורה גדולה מאד, ונכנס אדמו"ר זצ"ל לחדרו, והלך הר' חיים הנ"ל אחריו, ויבך לפניו מאוד, ויאמר לרבינו ז"ל רבי אני יודע בוודאי אשר כוונתכם בהדיבורים היתה עלי, לכן מאד מאד אבקשכם לעורר רחמים עלי, שאשאר בחיים. ויאמר לו אדמו"ר זצ"ל כן הדבר שהיתה כוונתי עליך, אך אני צריך לנסוע על ציון קבר זקני הקדוש הבעל שם טוב זצ"ל למעזבו, להתפלל עבור הילד שלי (שהיה אז חולה), לכן תסע גם כן עמי, ואתפלל גם עליך, וכן עשה, ונסע ר' חיים הנ"ל גם כן עם רבינו ז"ל למעזבו.

והלך רבינו ז"ל על קבר הבעש"ט זצ"ל, והתממה שם זמן רב, ואחר כך אמר לר' חיים בזה"ל: דיר האב איך געפול'ט, און מיר ניט [עליך פעלתי אבל לא לעצמין], ואין אתה צריך אפילו להתפלל, אך כיון שאתה פה לך גם כן, והלך אל קבר הבעש"ט, ואמר לו כמה שנים יחיה עוד.

ויסעו בחזרה לברסלב, ובאמצע הדרך אמר רבינו ז"ל לר' חיים הנ"ל, הילד שלי כבר מת, וכך הוה, כי כשבאו לביתם מצאו שהילד כבר מת, ולא רצה רבינו ז"ל לכנס לעיר ברסלב על שבת קודש, ושלח האיש הנ"ל לברסלב לקנות חלה על שבת קודש, וצוה לו שיהיה הדבר בסוד שלא יתוודע לאשתו, אך אנ"ש שאלו אותו איפוא רבינו ז"ל כי ידעו מתחלה שנסע עמו, והשיב להם בסוד.

ע"ז.

מחשבות לבו

מעשה ג' מהתקרבות ר' מיכל מזלאטשוב ז"ל להבעש"ט ז"ל, ובעת שנכנס ר' מיכל להבעל שם טוב נפל עליו יראה מהבעש"ט, ואחר כך נפל מהיראה מהבעש"ט, ועלה בדעתו של הר' מיכל ז"ל אולי הוא עם הארץ, ומפני כך נפל הבעש"ט ז"ל בעיניו, כמו שמובא בגמרא עם הארץ בתחלה התלמיד חכם דומה עליו ככלי זהב וכו' ואחר כך ככלי חרס, כיון שנשבר אין לו תקנה. ואז אחז אותו הבעש"ט ז"ל ואמר לו, מיכלי ביסט א עם הארץ. ובאותו העת כשבא מוהרנ"ת לרבינו ז"ל, היה גם כן כנ"ל, ונפל בדעתו גם כן ענין הנ"ל.

וסיפר לו רבינו ז"ל זאת המעשה, ואחז אותו בידו ואמר לו מיכל ביסט א עם הארץ, ובזה כיוון לו מחשבתו שחשב אז, ונתבהל ונשתומם מאד בראותו בעיניו כי לא נעלם מאתו כל מחשבותיו ורעיונותיו העולים על לבו, ומאז נמשכו אליו בהתקרבות גדול מאד וכו', כמובא בספר "כוכבי אור" חלק אנשי מוהר"ן סימן ג'.

(אבניה ברזל אות ו')

ע"ז.

ספר שבחי בעל שם טוב

השבחי בעש"ט הוא אמת מראשו ועד סופו, כאשר שמעתי זאת מפי אבי הכ"מ שסיפר זאת בשם אדמו"ר זצ"ל, מלבד על קצת דקצת מהם אמר שלא נכתבו היטב.

(אנשי מוהר"ן)

ע"ח.

קברי צדיקים

שמעתי בעת שישב אדמו"ר זצ"ל בברסלב, ישב פעם אחת עם אנשים, ובתוכם היה גם ר' חיים שרה"ם

מהסכמת הגה"ק רבי מאיר בראד זצלה"ה על הליקו"מ:

הרב המופלא ומפלג בתורה ובחסידות המפורסם מוה"ר נחמן נ"י הגדול בשם טוב גידולי הקדוש זרע קודש מחצבתו נכד לה"ה הרב המפורסם בתורה ובחסידות ידיו רב לו בעשר ידות בוצינא קדישא חו"פ קדוש יאמר לו, כל רן לא אנס ליה מו"ה ישראל בעש"ט ז"ל, והרב מוהר"ר נחמן הולך בעקבות אבותיו הק'...

מהסכמת הגה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות זצלה"ה על הליקו"מ:

ירושא הוא לו מאבותיו, אבות מכלל דיאכא תולדות, שכן יונק מגידולי הקדוש, חוטר מגזע האלהי המפורסם הבעש"ט זלה"ה איש חמודות וזרעו לברכה זרע קודש שמו ומעשיהם עליהם מעידות...

מאמר משיב נפש

קכ"ג

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שליטי"א

סימן י"ד: ובהם נהגה

שואל: הנה דבר מוזר ראיתי והבנתי מחסידי ברסלב, והוא מיוסד על דברי ר"נ בעצמו, כי הם לומדים כל התורה כולה במהירות, וכמ"ש בשיחות הר"ן (סי' ע"ו) כי צריכין לעבור על כל התורה כולה כמ"פ, וכ"ז במהירות, לבל ילעמוד הרבה על ענין אחד, ומצד שני יש חיוב גדול ללמוד ספרו ליקוטי מוהר"ן בעיון, וכמ"ש ר"נ בעצמו (חיי מוהר"ן) שצריכין לקבוע שיעור אחד ללמוד בעיון גדול, כי יש עמקות גדול ונפלא בספריו, וכן כתב (שם סי' שמ"ח) שמה שנכתב בלשונו, צריכין לדקדק בו כמו במקרא, ובספרי לקו"מ בתחלתו נדפס ח"י כללים מהר"א בר"נ בעל מחבר ספר ביהל"ק איך ללמוד הלקו"מ בעיון, ותמהנו כי במקרא בעצמו אין צריכין לדקדק, וכן בכל התורה כולה, רק ללמוד במהירות, ורק בלימוד הלקו"מ צריכין להתעמק בעיון רב, והוא בבחי' יציבא בארעא וגיוורא בשמי שמיא.

משיב: בהשקפה ראשונה אומר לך תירוץ פשוט מאד, כי באמת בשיחה הנ"ל (סי' ע"ו) כתב כי צריכין ללמוד בכל יום קצת עיון, ומצד שני כתב בחיי מוהר"ן (סי' שמ"ו) כי צריכין גם לימוד שיעור פשוט בלקו"מ, נמצא כי בכל הלימודים צריכין שני שיעורים, שיעור פשוט לגרוס ולעבור על הכל בזריזות, כדי שיהא הדברים שגורים על פיו, ולסיים כל התורה כולה פעם אחר פעם, וזה בעצמו מביא הבנה בהמשך הזמן על כל הלימודים, כי דברי תורה עניים במקומם ועשירים במקום אחר כמ"ש חז"ל (ירושלמי ר"ה פ"ג מ"ה), וגם לקבוע שיעור עיון, ללמוד בכ"פ עוד ועוד, כדי ליכנס בתוך הענין לידע כל דבר בעומקו עד שיד שכלו מגעת, ובהמשך הזמן ילך מרחק רב בתורה כולה, להבין ולהשכיל דבר דיבור על אופניו, וכמו כן צריכין לעשות בלימוד לקו"מ ושאר ספריו, לגרוס הרבה בפשטות, וגם ללמוד בעיון, אבל כמה זמן שיתן האדם לכל לימוד ולימוד, הן בכל התורה כולה והן בלימוד ספריו הקדושים, לא קבע רבינו בדיוק, רק זה שייך לכאור"א כפי תכונת נפשו, ואופן הבנת שכלו, וכפי זמנו המרשה לו, וכפי הגיל שלו, ועוד כמה וכמה דברים שיש חילוקים בין אדם לחבירו, ובין זמן לזמן, ובין שנות האדם זה מזה, וע"כ מאן יימר שיש יותר חיוב לימוד העיון בלקו"מ מאשר כל התורה כולה, ויש יותר ענין ללמוד בזריזות שאר כל התורה מאשר לימוד לקו"מ.

אבל האמת הוא שיש לחלק בין הענינים, כי כבר האריך החובת הלבבות (בהקדמתו) בגודל ענין לימוד הענינים שהם חובת הלבבות, היינו אהבה ויראה וכו', והחיוב בזה הוא שיתן הרבה זמן על לימודים אלו, וגם חיוב גדול ללמוד ענינים אלו בעיון רב, כי הם החוב ביותר גדול שיש באדם, והתמרמר שם על אותם האנשים שעוסקים ימים ושנים בלימוד ענינים שאין שום שייכות אליהם, ואפשר שלא יארע להם לעולם שאלה כזו, ואפי' אם יארע יהיה לזמן רחוק, ומזניחים לימוד של חובת הלבבות, שהוא חיוב גדול בכל יום ובכל רגע, ועיי"ש שנשאל אחד מן החכמים שאלה מדין הגירושין, והשיב את שואלו אתה שואל על מה שלא יזיקנו אם לא ידענו, האם כבר ידעת כל מה שאתה חייב לדעתו מן המצוות, אשר אינך רשאי להתעלם מהן ואין ראוי לך לפשוע בהן, עד שנפנית לחשוב בשאלות נכריות, אשר לא תקנה בידיעתן מעלה יתירה בתורתך ואמונתך, ולא תתקן בהן מעוות במידות נפשך. ואני נשבע כי מחמש ושלשים שנה אני מתעסק במה שצריך לי ממצוות תורתך, ואתה יודע רוב טרחי בעיון ורוב הספרים אצלי, ולא פנית לבי למה שפנית לבך לשאלו עלי, והאריך להוכיחו ולביישו ע"ז. וחכם אחר אמר למדתי לברר מעשי חמש ועשרים שנה. וע"ע שם מה שהעמיד לימוד של חובת הלבבות לחיוב גדול בעיון, יותר מכללות רוב התורה שאינם נוגעים הלכה למעשה.

ובעקבותיו הלך הרמח"ל (הקדמת מסלת ישרים) וכתב אם תתבונן בהוה ברוב העולם, כי רוב אנשי שכל המהיר ופקחים החריפים ישימו רוב התבוננם והסתכלותם בדקות החכמות ועומק העיונים איש איש כפי נטית שכלו וחשקו הטבעי וכו', ויש שיכנסו יותר אל הקודש, דהיינו לימוד התורה הקדושה. מהם בפלפולי ההלכות, מהם במדרשים, מהם בפסקי הדינים. אך מעטים יהיו אשר יקבעו עיון ולימוד על עניני שלימות העבודה, על האהבה היראה הדבקות ועל כל שאר חלקי החסידות. ולא מפני שאין דברים אלה עיקרים אצלם, כי אם תשאל להם, יאמר שזהו העיקר הגדול. ושלא ידומה שיהיה חכם באמת, שלא יתבררו אצלו כל הדברים האלה. אך מה שלא ירבו לעיין עליו, הוא מפני רוב פירסום הדברים ופשיטותם אצלם, שלא יראה להם צורך להוציא בעיונם זמן רב. ולא יסא לימוד הדברים האלה וקריאת הספרים מזה המין כיא אצל אותם שאין שכלם כ"כ דק, וקרוב להיות גם, שאלה תראה שוקדים ע"ז ולא יוזו ממנו, עד שלפי המנהג הנוהג בעולם כשתראה אחד מתחסד לא תוכל לימנע מלחשוך אותו לגס השכל, ואולם תולדות המנהג הזה רעות מאד לחכמים ולבלתי חכמים, כי גורם שמאלה ומאלה יחסר החסידות האמיתית, ויהיה יקר מאד למצוא אותו בעולם. כי יחסר מן החכמים למיעוט עיונם בו, ויחסר מן הבלתי חכמים למיעוט השגתם אותו עיי"ש עוד.

מתנגדי מוהרנ"ת לדבר ברור שמוהרנ"ת ז"ל חייב מיתה רח"ל (טובות זכרונות אות ח').

ומה גם כי מוהרנ"ת לא היה מתנהג כדרכי הצדיקים והאדמו"רים בימיו, והלך לבוש כמו איש פשוט, ולא בבגדי משי, והיה נסתר ונעלם מעיני בני אדם שלא הכירו אותו. ופעם אחד שאל אחד מהצדיקים את אנ"ש: מה אתם עושים עסק מוהרנ"ת, הרי הוא הולך אפילו לבוש בכובע פשוט, א פראסטן דאשיקעל (שש"ק ח"ב סי' תרל"ג).

צוואה לדורות

והנה כאשר ראה מוהרנ"ת בפטירת הגביר ר' אזייק ז"ל חתן רבינו ז"ל [עיין ימ"א ובמכתבי על"ת לשנת תקצ"ד], וכן בפטירת הנגיד ר' אבריימיל פייסס הנ"ל, ועוד כמה נגידים שנפטרו שלא בצוואה, ונסתובב מזה כמה קילקולים, ולכן נטה דעת מוהרנ"ת על כל מי שהצליחו השי"ת בעושר וממון, שיכין צוואה בעודו בבחרותו ובבריאותו, ואם ישתנה אחר כך חלקי הממון, יחיש למהר לשנות לפי זה דבר צוואתו כפי דעתו ורצונו, העיקר שלא ישאר בלי צוואה. [ועיין בליקו"ה הל' פריקה וטעינה ה"ד אות ל' וע"כ צריך כל אחד בחייו קודם שמסתלק מן העולם לצוות לבניו ולסדר סדר חלוקת כנסיו ומממונו לבניו, עיי"ש עפ"י סודן של דברים].

ויהי היום בסוף ימי הקיץ שנת תקצ"ד לפ"ק, יום ראשון דסליחות, נתוודע הנגיד משה עם מוהרנ"ת, ויספר לו משה שראה בחלומו שנפטר, ואיך שיש לו מזה חלישות הדעת, והרבה מוהרנ"ת לדבר על לבו שלא יצטער מזה כלל, כי דברי חלומות לא מעלין ולא מורדין כנודע [וכידוע דעתו של מוהרנ"ת שענה לכל מי שבא אליו אודות חלומותיו], אבל מחמת שכבר נסכם אצל מוהרנ"ת אשר כל מי שיש לו ממון ועושר, יכין צוואה גם בעודו בבחרותו, ובפרט שהאיש משה הנ"ל כבר בא בימים קצת, אמר לו מוהרנ"ת, לטובתו לחייו הנצחיים, שהטוב והישר הוא שיהיה בידו תמיד צוואה מוכנת.

ושאל לו משה באיזה אופן לכתוב הצוואה, וכפי שהיה לו בן ובת, והבת הזאת היתה חשובה בעיניו מאד. אמר לו שיחשוב גם אותה ליורש כמו הבן, וגם את נפשו בעצמו יחשוב ליורש. וכפי שעשרו עלה אז ערך שלשים אלפים ר"כ, ויגיע גם לחלק נפשו עשרת אלפים ר"כ, יבנה מזה בברסלב בית הכנסת חדשה, וגם יעמוד חניות שההכנסה מהם יהיה על הוצאת הבית המדרש. ומחמת שהיה אז קילקול בבית המדרש שבאומן, אמר לו מוהרנ"ת בסיום דבריו: גם לי על הבית המדרש שבאומן תתן קצת מעות, "מיר אויף די קלויז וועסטי אוודאי אויך גיבען אביסל געלט" [עיין במכתבים בעל"ת בסוף שנת תקצ"ד].

כוונת ההערות והציגונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצונינו בעז"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתנו למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בהעט סופר, אן להערות, וכן

מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה:

CONGHVPRINTING@GMAIL.COM

אן להפעקס: **845.781.6701**

להדפיס על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

כבוד או בשביל פרנסה או שאר כוונת גשמיות, רק כוונת כל הנוסעים אליו הוא רק לשמוע דבר ה', וחסידיו שאלו אותו למה פני רבינו נפל מזה, ומה זה נחשב זאת לגבי רבינו, הלא אצלכם היו על שבועות חמש מאות אורחים, ענה על זה הרב הצדיק הרבי הנ"ל: "אצלי ה' רק סוחרים אראנדעס, אצלו היו יראים ועובדי ה'" (ימי התלאות).

והרב הנ"ל ידע מכל זה היטב, כי סיפרו לו אנשי חסידיו מזה, איך שבאים למוהרנ"ת על שבתים ועל חנוכה ועל חג השבועות מעיירות, ואיך שכולם הם אנשים יראים וזקנים ולומדים מופלגים, כדי לשמוע דיבורי וחייושי תורתו, שהם בנויים על יסוד צדיק קדוש ונורא כזה, שהם ממש תורה מן השמים, ובפרט ששמע שכל אחד ואחד מהמקורבים אליו נתלהבו ונתחממו ביראת שמים כל כך עד אין לשער, וזה היה לו להרב הצדיק הרבי הנ"ל חלישות דעת גדול, כי הוא היה מפורסם בכל המדינה, אבל בדרך כלל מי שבא אליו הזכיר לפניו על גשמיות, היינו משא ומתן ועסקי מסחר, לשאול אותו אם יעסוק במסחר זה או מסחר זה, עם שותף זה או עם שותף אחר.

וסיפרו לו ג"כ ממה שנהג עצמו מוהרנ"ת ז"ל, שכשבאו לפניו לשאול מעניני עסקי משא ומתן איזה עצה, אזי משיב להם: מה אומר לכם עצה, מזה העולם העובר אינו יודע כלל, כי להשיג העולם הזה צריכין לידע מה שנאמר בתוה"ק כי הוא הנותן לך כ"ח לעשות חיל והתרגום על תיבת כ"ח מתרגם עיטין שזה עצה, אך עצה על עבודת השי"ת יש לנו ב"ה עצות נפלאות ונוראות וקדושת מרביז"ל, הנותן עצות לכל אחד ואחד לפי בחינתו מקטן ועד גדול, וזה שידע מכל זה היה לו זאת לקוץ ולמכאוב (טובות זכרונות אות ח').

[ומסופר שבשנת תקפ"ח כשהתקיימה חתונת נכדתו של הגה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל זצ"ל עם נכד רביז"ל, והגה"ק מטשערנאביל זצ"ל היה אז כבר חלוש מאד, ואעפ"כ בשביל חתונת שמחת נכדו נכנסו אליו הבאים להחתונה עם קוויטלאך כנהוג, אחר כך ענה ואמר: רק אחד מכל הנכנסים אלי ביקש ממני בקשה על רוחניות. וזה היה אחד מאנ"ש שכתב בקוויטל את לשון הפסוק (תהלים כ"ה) צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי הוציאני. (שש"ק ח"ג אות רל"ב)].

אך אף על פי כן אם לא היו המחרחרי ריב ודוברי לשון הרע באים אליו בכל פעם בלשון הרע אחר, לא היה כל כך הקצף בפועל ממש, עד כדי כך למסור מסירות כאלה, ולהתיר דם מוהרנ"ת ז"ל ודם חסידיו. אך בשביל שברית כרותה ללשון הרע מגדולי ישראל הקודמים כמו שמצינו משאול המלך ע"ה וכיוצא, ומסתמא ידוע לאנ"ש עוד מקודם מענין האתרוג בלי פיטום, שחסידיו הרב הצדיק הנ"ל שאמרו לרבם שמוהרנ"ת ז"ל אשם בזה [עיין בסיפור שאח"ז מן הק' ימי התלאות], ועוד מכמה מעשיות שהיו על ידי מש"ה חניקעס הנהפך לשמ"ה, וכל זאת הבעיר כאש חמתו, והתיר דמו רח"ל, עד שהחליטו

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן!

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום

מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א

עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהרין הסבר, לויט די

מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות

חזקו ואמנצו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעין ולחפש בהם למצוא בהם בכל פעם עצות להציל נפשכם (על"ת מכתב שי"א)